

stvu, član Akademskog aerokluba u Beogradu; zaslužni sportaš Jugoslavije. Nosilac modelarske zlatne značke s dijamantom (1963). Prvak svijeta u klasi F 1A (Graz, 1952).

guranje lopte, hokej na travi: način vođenja lopte pri kojem su palica i lopta u neprekidnom kontaktu.

Gusar, Veslački klub, osn. 1914 u Splitu pod nazivom Jugoslavenski pomorski sportski klub Gusar. Prvi predsjednik kluba bio je Ivo Stalio. U vremenu 1923-40 veslači G. osvojili su 38 prvih mjesta na PJ i prvo mjesto u osmercu na PE 1932. Poslije Oslobođenja djelatnost je nastavljena u sastavu FD Hajduk, iz čije je veslačke sekcije 1946 obnovljen VK Gusar. Članovi G. su od tada osvojili 15 prvih mjesta na PJ, a 1952 i zlatnu medalju na OI u četvercu bez kormilara.

Gusar, Veslački klub, osn. 1924 u Zagrebu; osvojio 7 prvih mjesta na PJ od 1935 do 1940 u raznim veslačkim disciplinama.

gusjenica, padobranstvo: lik koji u disciplini relative work sastavljaju 4 padobranca u slobodnom padu, tako da se prvom padobrancu slijedeći uhvati rukama za noge itd.

gusjenje (jap. shime waza), džudo: zahvat pritiskom na vrat kojim se protivnika prisiljava na predaju; može biti respiratorno (pritiskom na dušnik ugrožava se disanje protivnika) i karotidno (pritiskom na karotide usporava se dotok krvi u mozak). Prvo uzrokuje nedostatak zraka i nesvjesticu, drugo vrtoglavicu i nesvjesticu. Po načinu izvođenja, g. se dijeli na ono u stojećem stavu i ono u borbi na tlu. Po Kodokanu ima 7 g. uz mnogo varijanti, a po klasifikaciji M. Kawashiji ima ih 29. G. se smije izvoditi samo pritiskom ovratnika džudocu ili pritiskom podlaktice na vrat, a zabranjeno je gušiti prstima ili nogama. Ako natjecatelj ne može više izdržati pritisak na vrat, mora označiti predaju lupkanjem dlanu ili stopala po strunjači, ili po tijelu protivnika, ili na neki drugi način (vikanjem). Sudac mora na taj znak odmah prekinuti zahvat i dosuditi puni b. te pobjedu natjecatelju koji je izveo g. Natjecatelj mora paziti da tim zahvatom ne ozlijedi protivnika, a mora prekinuti g. čim osjeti znak predaje protivnika, ili čim osjeti da se protivnik onesvjestio.

Gušić, Branimir (1901-75), liječnik, antropolog i akademik; planinar. Planinarenje mu služi kao znanstvena metoda u istraživanju Dinarskog gorja, posebno Velebita, Prokletija i Durmitora. Član je HPD od 1919, suosnivač i predsjednik HTK Sljeme, predsjednik Planinarskog saveza Hrvatske i Planinarskog društva Zagreb, plodan planinarski pisac i istraživač. Objavio je oko 300 radova; napisao planinarski vodič *Medvednica*, 1924; *Vod po Durmitoru* (suautor B. Cerović), 1938; sa K. Koraneom snimio dugometražni film o Durmitoru, 1930.

Gušić, Marijana (1901), etnograf; planinarka. Članica HPD (Zagreb) od 1919 i jedna od naših prvih alpinistkinja, koja je prepenjala Triglavsku stijenu; prevela vodič R. Badjura: *Na Triglav, u kraljevstvo Zlatorogovo*, 1922.

osmerac VK GUSAR (Split), 1932.

Planinarska putovanja, sa suprugom Branimirom, spaja s etnografskim istraživanjima.

Gušić, Smail (1913), službenik; sp. radnik, dugogodišnji predsjednik Saveza nogometnih trenera područja Varaždin i član UO Nogometnog saveza Varaždina. Zaslužan za unapređenje nogometnog sporta, a posebno za osposobljavanje stručnih kadrova varaždinske regije. Dobitnik Zlatne plakete NSJ.

guštingiri, nac. rvanje u Tadžikskoj SSR. Borci, obučeni u nac. rvanje, nastoje jedan drugoga oboriti na tlo podižući protivnika zahvatima za pojas, podmećući mu nogu ili izbijajući protivnikove noge. Slično je drugim vrstama srednjoazijskog rvanja, a poslužilo je kao osnova za sambo.

Guts Muths, Johann Christoph Friedrich (1759-1839), njem. pionir omladinskog tjel. odgoja. Djelovao je na odgojnom zavodu u Schnepfenthalu (Thüringen), 1785-1837. Imajući pred očima zdrav razvitak učenika, poklonio je veliku pažnju gimnastici u prirodi. Uveo nove gimnastičke sprave i uredio šk. vježbalište u prirodi. Principi Guts-Muthsove gimnastike prihvaćeni su u Njemačkoj, Danskoj, Švedskoj i V. Britaniji. Napisao: *Gymnastik für die Jugend* (9 izd.), 1793-1914; *Spiele zur Übung und Erholung des Körpers und Geistes* (8 izd.), 1796-1893; *Kleines Lehrbuch der Schwimmkunst*, 1801 i dr.

Guttman, Bela (1900), mađ. nogometaš, trener i menedžer: nastupao kao centarhalf za ekipe M.Y.K. iz Budimpešte i Hakoah iz Beča, nastavio karijeru kao uspješan trener i menedžer u Milanu i São Paulu, zatim vodio FC Benfica (Lisabon), s kojim je 1961 i 1962 osvojio Evropski kup nacionalnih prvaka.

Gvardijančić, Lojze (1914), međ. nogometni sudac, savezni instruktor i dugogodišnji funkcionalar organizacija nogometnih sudaca Ljubljane i Slovenije. Dobitnik Zlatne plakete NSJ.

Gvozdenović, Srboljub (1922), atletski trener, član AK Sarajevo; aktivno nastupao do 1958; zaslužan za uvođenje novina u treninge atletskih disciplina bacanja; osposobio 11 reprezentativaca. Dobitnik Dvadesetpetomajske nagrade Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu BiH (1978).

gyaku zuki (jap.; obratni udarac šakom), karate: oblik efikasnog direktnog udarca šakom

J. C. F. GUTS MUTHS

B. GUŠIĆ

M. GUŠIĆ

GYAKU ZUKI

(chokuzuki), u kojem se pri udarcu lijevom šakom iskorači desnom nogom naprijed i obratno. Na natjecanju, g. z. je najčešće primjenjivani udarac.

Gyarmati, Dezső (1927), mađ. vaterpolo reprezentativac, član ekipe koja je osvojila zlatne medalje na OI 1952, 1956 i 1964 i na PS 1954 i 1962, te srebrnu medalju na OI 1948.

Gylmar, dos Santos Neves (1930), brazilski nogometni reprezentativac sa 87 nastupa kao vratar; sudjelovao na PS 1958 i 1962 kada je reprezentacija Brazila osvojila prvo mjesto; nastupio i na PS 1966; sa FC Santos osvojio svj. kup 1962 i 1963.

gymkhana (ind.), konjički sport: vrsta zabavne i šaljive igre jahača, koji se utrkuju noseći po jedno jaje u žlici, ili čašu vode u ruci; utrka u kojoj jahači, stigavši na konjima do određene linije, sjašu i guraju po jedno bure do određenog cilja, vodeći konja za dizgine i sl.

gyoji, sumo: sudac odjeven u tradicionalnu nac. odjeću.